

Innhold

Innledning	10
Jakten på meteren	11
Ledetråder	12
Tematisk orden	14
Teori og praksis i et idéhistorisk perspektiv	15
Bokens oppbygning	16
1 Et nytt verdensbilde	19
En vitenskapelig revolusjon?	20
Fra en lukket verden til et uendelig univers	21
Sola i sentrum	24
Fornuft, erfaring og eksperimentering	28
Bacon om kunnskap og menneskets makt	30
Galilei og universell forklaring	34
Atomene og verdensmaskinen	36
Descartes' to verdener	39
Om tvil og sikkerhet	41
Newton og tyngdekraften	46
En opplysningshelt	48
2 Kunnskapens orden	51
Akademier og vitenskapelige selskaper	53
Objektivitet og offentliggjøring	57
De lærdes republikk	58
Kunnskap som politisk redskap	60
De praktiske disiplinene og vitenskapeliggjøringen av medisinen	62
Naturhistorie	65
Linné og Buffon	66
Ordene og tingene	69
Kunnskapens kjeder og trær	71
Den store franske <i>Encyklopedien</i>	73

3 Tro, fornuft og toleranse	79
Splittelser	81
Rasjonalistenes Gud	83
Den skjulte Gud	89
Pascal og jansenismen	91
En intellektuell krisetid	95
Empirismens religionskritikk	97
Toleransens idéhistorie	99
Voltaire og Calas-saken	102
4 Fra enevælde til demokrati	107
Den eneveldige kongen.....	108
Staten	115
Hobbes og den politiske vitenskapen.....	116
Naturtilstand og naturrett	118
Leviathan	121
Fra sikkerhet til frihet	123
Handel som sivilisasjonsfaktor	125
Maktfordeling.....	127
Rousseau og samfunnet.....	130
Avhengighet og ulikhet.....	132
Drømmen om likhet.....	135
Rousseau og den franske revolusjonen	138
5 Menneskerettigheter og nye identiteter	141
Kosmopolitisme	143
Fra naturrett til menneskerettigheter	145
Universell medlidenhet	146
En historie om kjønn.....	149
Likhet og likestilling	153
Det annet kjønn	156
Kultur, miljø og rase.....	160
Nasjonalitet som identitetskategori	165
6 Den uniforme tiden	169
Én tid for alt.....	170
Kronologi og universalhistorie.....	174
Fra den korte til den dype, sekulære historien	177
Holberg og historiens nytte.....	179
Brudd og historisk utvikling.....	182
Samtid, samtidighet og den periodiske pressen	186

7 Kunst	191
Fra håndverk til kunst.....	192
Barokken som stil og verdensanskuelse.....	195
Selvframstilling og livskunst.....	199
Kunstenes regler.....	202
Gamle og moderne.....	204
Den litterære offentligheten, markedet og smaken.....	206
Sanser, følelser og «jeg-vet-ikke-hva».....	208
Kants transcendentale estetikk.....	211
Schiller om menneskets estetiske oppdragelse.....	214
8 Det indre rommet	219
Descartes og vendingen innover.....	221
«Sjelens eksperimentelle fysikk».....	225
Tenkende materie?.....	228
Følsomhetens moral.....	232
Rousseaus hjerte og den moderne selvbiografien.....	234
Romanen som dannelsesagent og laboratorium.....	237
Kants kopernikanske vending.....	246
9 Opplysning og revolusjon	253
Fornuft, framskritt, frihet og lykke.....	254
Fra innhold til form.....	259
Flere opplysninger?.....	263
Kant om opplysning og offentlighet.....	265
Opplysningen i ettertiden.....	268
Fra opplysning til revolusjon.....	269
Den amerikanske revolusjonen.....	271
Den franske revolusjonen og Louis Sébastien Mercier.....	273
Litteratur	279
Stikkord	291